

5 ANALYTICKÁ GEOMETRIA

Uvedieme iba niektoré definície, resp. vlastnosti.

- Nech body M a N majú súradnice $M[x_1, y_1]$, $N[x_2, y_2]$. Potom

a) stred S úsečky MN má súradnice $S\left[\frac{x_1 + x_2}{2}, \frac{y_1 + y_2}{2}\right]$,

- b) vzdialenosť $|MN|$ bodov M , N je určená vzorcom

$$|MN| = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}.$$

- Ak je orientovaná úsečka $\mathbf{AB}$ umiestnením vektora $\mathbf{u}$, tak pre súradnice bodov $A[a_1, a_2]$, $B[b_1, b_2]$ a vektora $\mathbf{u} = [u_1, u_2]$ platia rovnice $u_1 = b_1 - a_1$, $u_2 = b_2 - a_2$.

- Pre veľkosť $|\mathbf{u}|$ vektora $\mathbf{u} = [u_1, u_2]$ platí

$$|\mathbf{u}| = \sqrt{u_1^2 + u_2^2}.$$

- Nech bod $A[a_1, a_2]$ leží na priamke p a nech vektor $\mathbf{u} = [u_1, u_2]$ je nenulový vektor rovnobežný s priamkou p , $t \in \mathbb{R}$ je parameter. Potom sústavu rovníc

$$x = a_1 + t \cdot u_1,$$

$$y = a_2 + t \cdot u_2,$$

nazývame parametrické rovnice priamky p .

- Rovnicu

$$ax + by + c = 0,$$

kde aspoň jedno z čísel a, b je rôzne od nuly, nazývame všeobecná rovnica priamky.

Vektor $\mathbf{n} = [a, b]$ je nenulový normálový vektor (vektor kolmý na priamku p).

- Rovnicu

$$y = kx + q,$$

kde $k \in \mathbb{R}$, $q \in \mathbb{R}$, nazývame smernicový tvar rovnice priamky. k je smernica priamky.

- Priamka, ktorá prechádza bodmi $M_1[x_1, y_1]$, $M_2[x_2, y_2]$, kde $x_1 \neq x_2$ má smernicový tvar

$$y - y_1 = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} (x - x_1).$$

Ak $x_1 = x_2$ a $y_1 \neq y_2$, tak rovnica priamky p je $x = x_1$ (je rovnobežná s y - novou osou).

- Pre veľkosť uhla (odchýlky) α priamok

$$p: a_1x + b_1y + c_1 = 0,$$

$$q: a_2x + b_2y + c_2 = 0$$

platí

$$\cos \alpha = \frac{|a_1a_2 + b_1b_2|}{\sqrt{a_1^2 + b_1^2} \cdot \sqrt{a_2^2 + b_2^2}}.$$

- Pre veľkosť uhla (odchýlky) $\alpha \neq \frac{\pi}{2}$ priamok $p: y = k_1x + q_1$, $q: y = k_2x + q_2$ platí

$$\operatorname{tg} \alpha = \left| \frac{k_2 - k_1}{1 + k_1k_2} \right|.$$

- Stredový tvar rovnice kružnice, kde $S[m, n]$ je stred a $r > 0$ je polomer kružnice, je

$$(x - m)^2 + (y - n)^2 = r^2.$$

- Stredový tvar rovnice elipsy, kde $S[m, n]$ je stred a $a > 0$, $b > 0$ sú poloosi, je

$$\frac{(x - m)^2}{a^2} + \frac{(y - n)^2}{b^2} = 1.$$

- Stredový tvar rovnice hyperboly, kde $S[m, n]$ je stred a $a > 0$, $b > 0$ sú poloosi a ktorej hlavná os je rovnobežná s osou o_x , je

$$\frac{(x - m)^2}{a^2} - \frac{(y - n)^2}{b^2} = 1.$$

- Parabola, ktorá má vrchol $V[m, n]$, parameter $p \neq 0$ a os rovnobežnú

$$\text{- s osou } o_y, \text{ má analytické vyjadrenie } 2p(y - n) = (x - m)^2,$$

$$\text{- s osou } o_x, \text{ má analytické vyjadrenie } 2p(x - m) = (y - n)^2.$$